

החברותא

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 441 בס"ד ערש"ק פר' בראשית (פסוק) כ"ה תשרי תשע"ג

פנינים יקרים

בראשית ברא אלקים (א, א) איתא במדרש מתחילה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, פירוש קודם הנפילה הנקרא עולם המחשבה היה במדת הדין כי שם אין צורך לרחמים, 'וראה' פירוש: אחר הנפילה שהיה צריך לתקן, ולפי שאין העולם מתקיים בלא צדיקים שהם צריכים להעלות אותם גיטות שיתף מדת הרחמים כלומר שהצדיקים צריכים לרחמים, והבן היטב.

בראשית ברא אלקים את וגו' (א, א) ר"ת 'בכא"א' נוטריקון כך במחתי אל אבושה (תהלים כה ב) ולמפרע נוטריקון אשרי אדם כוסח כך (שם פד יג).

ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א, א) יבואר על פי הפסוק כי צדיק ה' צדקות אהב לשון רבים שאוהב מאתנו כל מיני צדקות זה העובד לשם שמים הוא בכחית שמים, והעובד שלא לשמה הוא מבחנית הארץ את הכל ברא יתב"ש ובכל רצונו. וזה שמפרעי הכתוב והארץ היתה תוהו וכו'. פירוש אע"פ שהעובד שלא לשמה הוא מדריגה שפלה. אעפ"כ חפץ בו יתברך ג"כ, והמעם שיתוקן הכל אמר הכתוב ורוח אלקים מרחפת על פני המים ע"ד דאיתא במדרש רוח של משיח וכו'.

בראשית ברא (א, א) רש"י: בשביל ראשית נברא העולם, כלומר שהאדם אינו עושה אלא הראשית שהוא מעט התעוררות שלו, ועיקרו של דבר וגופו הכל מן עור ה', ורק שצריך שיהי' האדם בדרך בא למטה ומבין לבו, ועל ידי זה מסייעין אותו מלמעלה צומחין עליו למינות, ובשביל זה הראשית ברא הקב"ה את העולם.

ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור (א, ג) בנוהג שבעולם כאשר אדם מחליט לעשות איזה דבר הרי בראש ובראשונה הוא קובע לעצמו מהי התכלית והמטרה שרוצה להשיג ע"י הדבר הזה ורק אז מתחיל בעשיית הדבר. כך גם בבריאת העולם שנברא האור תיכף ביום הראשון להורות לנו שתכלית בריאת העולם היא "ויהי אור" לבטל את החושך הרוחני של העוה"ז ולהמשיך בו אור השכינה עד שימלא כבודו את כל הארץ.

ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (א, ה) 'ויהי ערב' הוא בחינת אמונה בלי הרגשת תענוג ככת' 'ואמונתך בלילות' (תהלים צב) 'ויהי בקר' הוא בחינת אור והשגה. שני הבחינות הם בחינת אחד וזה בלא זה אינו ... ודו"ק.

(אמרות משה להרה"ק מקאברין)

נעשה אדם בצלמנו (א, כ"ו) על דרך משל אדם שיש לו בן, אף שהבן מכבר עזבו והלך ממנו בכל זאת נחקקת צורתו של הבן וקלסתר פניו במחשבתו של אב. אצל הקב"ה העבר והעתיד אחד הם וזה שאמר נעשה אדם אלה ישראל הנקראים אדם הרי שצלם האדם החקוק במחשבה מרם הולדת האומה הישראלית תמשיך להיות חקוקה גם במצבים שנראה כאלו מכבר עזבו, גם במצבים אלו נחקקת צורתו של הבן-ישראל וקלסתר פניו במחשבתו של אב.

ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וידרו בגנת הים וגו' ובכל הרמש הרמש על הארץ (א, כ"ז) יש לעיין מדוע נכתב ובכל הרמש הרמש על הארץ לאחר שכבר נכתב בפירוש אודות הרגים וכו' ואף נכתב ובכל הארץ אלא ללמדנו שאם האדם מקבל את שלטנו על הבריאה כמתנה מה' וכשליח הבוית"ש למען תקון הבריאה ותקון נפשו הוא מבין שאין הברל מהותי בין החיות הטורפות ודגי הים הגדולים לבין הרמשים כי אם ירצה הבורא יתב"ש גם הרמשים ישלמו על האדם כך שרק בכח האמונה האמיתית יכול לשלום על כל הבריאה בדרך הראויה.

...ומלאו את הארץ וכבשה (א, כ"ח) המלה 'וכבשה' בלי 'ואו' מלשון "כבשה" סמל ליצור חלש התלוי בקיומו באדוניו, ללמדנו שאם האדם מכיר בכך שהוא כבשה כך הוא יכול לכבוש את כל העולם ולקרב אותו לאבינו שבשמים...

(יבא מל)

האשק שיחת הרא"ש זיע"א אלבא תח השבועות תשל"ז ה'בא ל'צפ"ס ע"א

ימי בראשית היה "יתרון האור מן החושך", שהחושך בעצמו הוא האור, ואם כן יחזור אז העולם לאותו תוהו ובוהו, והאור והחושך ישמשו בערבוביה.

- ז -

התכלית שלנו שאנו נתאחד יחד, ולא יהיה שנאת חברים ולא שנאת אחים. על כל אחד להתעלות ולזכור שהאדם אינו חי לנצח - "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". וי לו לאדם שהולך מכאן ריקן, עם ה'רבות מחשבות' והדמיונות שהוא התהלך בהם כל הימים. אדם כזה יכול להיות נע ונד בעולם האמת שנים ארוכות וקשות עד שהוא נהיה מגולגל אי שם, (ה' ישמרנו להיכן אפשר להתגלגל). אבל כשאדם מאוחד עם חברים, ואת ה'רבות מחשבות' שלו הוא מביא לתכלית שימבשרי אחזה אלוקה' - אף פעם לא מאוחר.

היצה"ר מכניס את האדם לחשכות ומראה לו הכל שחור, ומראה לו שגדולי ישראל היו נשמות מיוחדות, והוא לא יכול להגיע למעשיהם כי הוא נטוע באדמה כמו הר. אבל זו טעות גדולה שכל העולם טועה בה. כי גם בשעה שאדם נמצא בחושך אפילה בעומק השאול הוא יכול לצעוק "מעמקים קראתיך השם" - כמו שיכולתי לקלקל כ"כ הרבה שנים אותו דבר אני יכול לתקן. ולא הוא בלבד, גם אלו שלמדו תורה כל ימיהם גם הם זקוקים אל הרחמים, כי גם זה שלמד תורה כל ימיו אך הלימוד לא היה מתוך ביטול, לימוד כזה אינו מביא אותו אל התכלית, כי מה יש לו מזה שבקיא בש"ס ופוסקים וספרי מוסר והלכות אם כל הלימוד

ולכן אנו נמצאים עד עכשיו בגלות הארוכה הזו, ומי יודע כמה זמן עוד נהיה בה, אם לא נתאגד להכיר שהכאב שיש לכל אחד הוא 'זעמך', עד שנשיג שהאור של ששת ימי בראשית נמצא בנו עצמנו. כי כמו שהרבש"ע צמצם את עצמו צמצום אחר צמצום, עד לתכלית הצמצום מה שבן אנוש כבר יכול להשיג - שזה האור של ששת ימי בראשית, (כי האור של ששת ימי בראשית הוא אור האלוקות ואינו דבר בפני עצמו), כך לעומת זה הוא רוצה מאיתנו את אותה עבודה, שנצמצם את עצמנו צמצום אחר צמצום עד שנמצא את האור הזה בנו עצמנו.

וכאשר נזכה להגיע לתכלית הצמצום יהיה ביטול הבחירה, ואז נוכל להשיג את האור - הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, ולא נצטרך לאכול נהמא דכיסופא. לא נאלץ לחכות שהצדיק יתן לנו קצת מהאור של ששת ימי בראשית. אוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה כשנזדקק לחסדים של הצדיק אמת שיזכה אותנו בקצת אור, על זה נאמר "כל אחד נכוה מחופתו של חברו". הרי זו קנאה שאין דוגמתה. בושה נוראית, וכאבים שאין כמותם. מי שלא ישיג את האור מעצמו יזדקק לחסדי הצדיק-אמת לקבל ממנו קצת אור כדי להשיג מעט חיות לנשמתו בכדי שהיא תוכל להשאר במצב שיוכל לבוא הגאולה. אוי וי יהיה לנו אם נאלץ להגיע לבחינה הזו, הבושות יהיו נוראות. אלו כאבים איומים. אבל אז יהיה מאוחר מדי. כי הזמן של הבחירה הסתיים אז, והעולם יגיע לתוהו ובוהו. הלא כל האור של ששת

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

440
ג

ימי בראשית. וזוהי העבודה שעלינו לעבוד בזה העולם, שנשיג לנפשנו צמצום אחר צמצום - זה לעומת זה - עד שנגיע לשלימות הביטול שלא ישאר רק הכח האלקי המהוה אותנו, בבחינת "מה אני בורא אף אתם".

- ח -

לשם כך עלינו להשיג ש"אין מתום בבשרי מפני זעמך", ומהשבר שלי אני צריך להכיר, שהאויב שלי שונא אותי תכלית שנאה שאין כזו שנאה בעולם - "תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי". ואם כן, נשאלת השאלה, איך יש לי קיום? אם הוא רק 'להשמיד להרוג ולאבד' אותי אז איך אני נושם? וממילא - "אחזה אלוהה", אני מוכרח להאמין ולהשיג שיש משהו שנקרא בעל הרחמים וממנו הקיום שלי. הוא מעביר על מידותיו, וברחמיו על כל מעשיו הוא נותן לי רחמים.

לכן צריך כל אחד לקלוט ולהבין, שהדבר מחשבות בלב איש לא ניתנו לו כדי שישבר מזה, רק בכדי שגיע אל התכלית, שלא יצטרך לאכול נהמא דכיסופא מהצדיק אמת. זה יהיה רע ומר, חושך חלקלקות. אין בעולם מדידות כזו, כי אז לא יהיה להיכן לברוח. בעולם הזה יש להיכן לברוח, כמו שדוד המלך אמר: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאל הינד, אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים, גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך", אבל שם אין להיכן לנוס. כאן יש רחמים, ושם זה מדבר שממה שאי אפשר לדמיון ולא לצייר במחשבה שום ציור מהשממה ההיא. זה כ"כ מר שאין כמוהו בעולם.

היה מתוך ריקנות ולא היה מיוסד על 'אין מתום בבשרי מפני זעמך'. תורה כזו היא פורחת באויר ולא מביאה אל התכלית.

לכן צריך כל אחד להתעורר, ומתי שהוא מתחיל זה לא מאוחר. אבל לא לדחות למחר, מחר זה דחיה - יש מחר לאחר זמן, רק 'היום אם בקולו תשמעו'. עלינו לדעת שאנו באותה מדריגה של אותם צדיקים שבזכותם אנו קיימים. גם הם נולדו מטיפה סרוחה כמונו, רק העקשנות שלהם היתה כ"כ גדולה שגם בנפילות שלהם הם לא נשברו, להיפך, משם הם הגיעו ליגם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך עד שהגיעו לביטול הבחירה. הם זכו לצמצום אחר צמצום עד שהגיעו לתוהו ובוהו של ראשית הבריאה שאור וחושך שמשו בכתר אחד, וזכו לראות את יתרון האור מן החושך. כי לעומת החושך הגדול שנפלו אליו הם זכו לחיות תחת כנפי השכינה, והם זכו לשמו של הקב"ה שהאלף הוא י-ה והסוף הוא י-ה.

וכל אחד יכול וצריך להגיע לבחינה זו, שהרי הכלל והפרט היינו הך - "אין בפרט אלא מה שבכלל", הפרט הוא הכלל והכלל הוא הפרט, ולכן הפרט יכול להגיע לכל המדריגות כי יש לו בחובו את הכלל. ואם כן כל אחד יכול להגיע לדרגה של הביטול הזה, ולא להגיד "אני כבר אבוד". אין דבר כזה אבוד בעולם. כל זמן שמלך ישראל וגואלו חי וקיים לא שייך "אבוד".

ומכיון שהוא אין סוף ולא שייך להשיגו, לכן הוא הגביל וצמצם א"ע צמצום אחר צמצום, כדי שאנו נוכל להשיג את האור של ששת

הר"ר יצחק טוקצ'נסקי ומשפ' להולדת הנין והנכד
הר"ר יצחק שוקרון ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר חיים רובינפלד ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם קורנפלד ומשפ' להולדת הבת
הר"ר אשר ישעיה קרויס ומשפ' להולדת הנכדים
הר"ר נחום גולדרינג ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר עלי גולדרינג ומשפ' להולדת הבן
הר"ר נפתלי זנגר ומשפ' להולדת הבן
הר"ר דוד דרלי ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר יעקב עקשטיין ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
משפ' מורגנשטרן להכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר מרדכי כהן ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר מנחם יוחנן טייטלבוים ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר אמנון כוודר ומשפ' לאירוסי הבת
ולהכנס הבן לעול המצוות
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לאירוסי הנכד
הר"ר צבי פרל ומשפ' לאירוסי הבן
הר"ר אבי זאב ומשפ' לאירוסי הבת
הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' לאירוסי הבן
הבה"ח יוסי פרל לאירוסיו
הבה"ח אריה פרוש לאירוסיו

לעילוי נשמת

הר"ר דוד יעקב בן אריה מרדכי ז"ל נלב"ע א' מר חשון תשס"א
הר"ר יעקב דב בן אהרן שמואל ז"ל נלב"ע א' מר חשון תשס"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע